

Krása a umění jako prostředky výchovy

Umění ovlivňuje náš život hlouběji, než někdy přiznáváme.

Význam estetické výchovy z hlediska:

- Individuálního
rozvoj psychických a fyzických funkcí, tvůrčí aktivity,
obohacení poznávání reality, umocnění postojů jedince
ke skutečnosti
- společenského
vytvoření předpokladů kulturního a uměleckého života
společnosti, estetizace života a práce

Estetická výchova

- napomáhá rozvíjet činnost smyslových orgánů
- rozvíjí myšlení a řeč
- rozvoj fantazie
- prostředek obohacování poznání
- rozvoj volní stránky žáků
- utváření estetického vztahu člověka ke skutečnosti
- rozvoj zájmů
- estetizace životního slohu

Hlavní cíle estetické výchovy

- Rozvoj vnímání, chápání, citového prožívání a hodnocení uměleckých děl a estetické stránky reality.
- Seznámit se se základními uměleckými díly národní a světové kultury a s jejich tvůrci a interprety a s hlavními etapami vývoje umění.
- Rozvoj uměleckých schopností a dovedností.
- Uměním a krásou obohacovat poznání mládeže a zušlechťovat její myšlení, cítění, chování a pracovní činnost.

Estetická výchova má ve svém širším pojetí dvě stránky:

- aktivní (činnostní, tvořivou)
- receptivní (citově poznávací)

→ Rozvoj jedince probíhá prostřednictvím:

- Vnímání a přižívání krásy
- Vytváření krásy (literární, výtvarná, hudební atd.)

Formy estetické výchovy:

- školní – ve vyučování – mimo vyučování
- mimoškolní
- rodinná

Prostředky estetické výchovy

1) **Umění** = základní prostředek estetické výchovy
společenské funkce umění:

- poznávací – poznávání skutečnosti ve formě „uměleckých obrazů“
- etická – obraz sféry mravních jevů, vztahů, postojů, obraz řešení mravních konfliktů
- emocionální – hluboké citové prožitky a rozvoj citové sféry
- estetická – konečná syntéza všech těchto funkcí (terapeutická, ekonomická atd. funkce)

2) **Prostředí**

- přírodní
- společenské
- pedagogické (výchovných institucí)

3) Práce a mimopracovní činnosti (hra, sport)

estetické aspekty:

- ve výsledku
- v estetice pracovního prostředí
- v estetice mezilidských vztahů na pracovišti
- v estetice samotného pracovního procesu

Mimovyučovací formy estetické výchovy

hromadné – veškerá mládež

- návštěva divadel, galerií, exkurzí, koncertů atd.
- návaznost na obsah školní výuky
- emocionální umělecké zážitky s doplňkovými vzdělávacími úkoly
- předběžná příprava, průvodní slovo, specifické aktivizační úkoly

zájmové – skupiny

- estetickovýchovné kroužky
- aktivní umělecký rozvoj – recitační, dramatické, pěvecké, instrumentální, výtvarné
- poznávání uměleckých děl – literární, filmové, hudební kroužky

individuální

- usměrnění zájmové četby
- doporučení návštěvy kulturních podniků
- individuální vedení žákovských výtvarných činností

Dětské muzeum:

- primárně pro potřeby dětí
- velké muzeum může děti odstrešovat, být nepodnětné
- umožňuje uchopení exponátů, volný pohyb

Muzea, galerie, zámky apod.:

- nabízí školám komplexní služby
- ekonomicky náročné služby, které by si škola nemohla dovolit

Nejlepší ukázkové nabídky:

Getty center, LA; Musée Rodin, Paris; Le Bourget, Paris; Chantilly, Picardie; Natural History Museum, London;

Postup při návštěvě kulturních zařízení

- Příprava (kontakt, osobní návštěva, otevírací doba, trasa, objednání, vstupné atd.)
- Provedení (délka dle věku, přestávky, občerstvení, lépe několik typických děl)
- Zhodnocení (v kulturní instituci nebo ve škole, fotky, referáty apod.)

Musée Rodin

- <http://www.musee-rodin.fr/welcome.htm>
- Na každé pololetí nový program
- Přípravné kursy pro učitele
- Lekce pro žáky/studenty dle věku, typu školy...

Le Bourget

- <http://www.mae.org/espace-pro/education.html>
- Ukázka ideálního využití audiovizuální techniky a médií
- V provedení je ukázkovým spojením estetických, edukativních, praktických, účelných a mediálních prvků
- Maximálně efektivní kombinace

Château de Chantilly

- <http://www.chateaudechantilly.com/chateauchantilly/fr/preparezvisite/ecoles.html>
- Široká nabídka okruhů pro školy, skupiny, volnočasová zařízení
- Pracovní listy/sešity, hrové aktivity, soutěže
- Příručky pro plánování návštěvy

Getty center

- <http://www.getty.edu/education/>
- Celý komplex a všechny služby zdarma
- Volnost ve volbě aktivit na učiteli (včetně pohybových aktivit v zahradě)
- Každý den jiná nabídka lekcí, prohlídek, dle věku, typu zařízení (škola/volný čas...)
- Např.
http://www.getty.edu/education/for_teachers/curricula/contemporary_art/lesson_plan_index.html

Natural History Museum

- <http://www.nhm.ac.uk/education/index.html>
- Muzeum uzpůsobené edukativním potřebám (důraz na výukové), dětem
- Široká nabídka aktivit, nová 4krát ročně
- Lekce s různorodými aktivitami, zahrnují občerstvení atd.